

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.

Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Nr. 8296 Bis. 1918.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza ortodoxă română a Transilvaniei.

Regimentul de infanterie ces. și reg. Nr. 51 din Cluj, potrivit ordinațiunii înaltului ministru de război Nr. 20649 sub titlul «Albumul războiului» edă un op ilustrat de mare valoare, care se va tipări și în limba română.

Venitul curat al albumului se va da orfanilor și văduvelor după eroii căzuți ai regimentului.

Regimentul acesta este compus în majoritatea sa din români și faptele eroilor, cari vor ilustra acest album vor pune în lumină eroismul poporului nostru pentru patrie și tron în acest cumplit război.

Redacțiunea albumului a cerut dela consistorul arhidiecezan să ordoneze colectă publică, spre a se asigura partea materială a acestei întreprinderi.

Venim deci a recomanda, ca în scopul acesta să se aranjeze o colectă în bisericile noastre în ziua de Sântă Maria cea mică, în 8/21 Sept. a. c. și banii ce vor incurge să se administreze din fiecare comună la respectivul oficiu protopresbiteral, care apoi până la 1 Octomvrie a. c. va înainta aici sumele colectate pe lângă un conspect general.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută în 14 August 1918.

Dr. Eusebiu R. Roșca m. p.,
vicar arhiepiscopesc.

Dr. Octavian Costea m. p.,
secretar consistorial.

Viitorul Sârbiei

În presa neutrală elvețiană apar, despre țările din Balcani, unele articole, din care ne putem face o iconă lămurită, cum judecă politicianii refugiați asupra viitorului poporului lor.

Profesorul facultății iuridice dela universitatea din Belgrad, *Perici*, expune, într'un articol mai lung, tipărit în Neue Züricher Zeitung, politica externă a partidului conservator sârbesc.

Profesorul universitar *Perici* mărturisește și astăzi, în al cincilea an al războiului, aceeași politică, pe care partidul conservator o urmărește în timpurile de înainte de a se porni războiul.

Tragedia Sârbiei a întărit și mai mult partidul conservator în convingerea, că statul sârbesc își poate asigura viitorul numai prin o prietenie strânsă cu monarhia vecină.

Cu raport la România, același lucru se poate afirma și despre partidul conservator român.

Conservatorii sârbi susținuseră, alături de radicali, că sârbii prigo-niți de turci trebuie ajutați; dar de altă parte au cerut în modul cel mai hotărât, spre deosebire de radicali, ca monarhia habsburgică trebuie susținută.

În temeiul trecutului său și a faptelor sale culturale, monarhia este o putere socială în Europa: țanta partidului conservator n'a putut fi nici odată nimicirea monarhiei austro-ungare, care ar putea fi o pildă pentru viitoarea alianță de popoare, ca și Elveția, unde naționalitățile trăesc lângă oaltă în prietenie și bună înțelegere.

Asemenea mers de gândire a condus politica partidului conservator, care a stăruit mereu, că *Sârbiei nu-i este iertat a se mesteca în afacerile din lăuntru ale monarhiei*. Dimpotrivă, Sârbia ca vecină trebuie să observe față de dubla monarhie o atitudine cât se poate de corectă și cinstită.

Partidul conservator, prin purtarea sa, n'a stricat nici odată sârbilor din monarhie, cari deși nu erau politicește egal îndreptățiți cu germanii și maghiarii, totuși trăiau în raporturi destul de prietenoase pentru păstrarea și dezvoltarea vieții lor naționale.

Conservatorii sârbi, cari cu sprijinul Austro-Ungariei aspiră și la prietenia Germaniei, caută viitorul Sârbiei în alăturarea ei economică și politică la Europa centrală.

Numai așa își va putea găsi Sârbia locul, ce i se cade în Balcan, pe temeiul istoriei sale, a situației geografice și a culturii sale.

Articolul acesta al lui *Perici* a făcut adâncă impresiune asupra sârbilor din străinătate.

El cuprinde învățăminte și pentru alții.

Chestiunea polonă

Din Varșovia se anunță:

Principele *Radziwill*, director al departamentului de stat polon, a raportat în ședința consiliului de stat despre călătoria sa făcută zilele acestea la Viena și Budapesta.

Cum află *Kurjer Polski*, principele *Radziwill* este deplin mulțumit cu rezultatele călătoriei sale. În au-

diență mai lungă la domnitorul Carol, principele *Radziwill* a expus monarhului speranțele Poloniei și a primit asigurarea, că rezolvirea chestiunii polone se găsește pe calea cea mai bună. Atât ministrul președinte austriac *Husarek*, cât și cel ungar, Dr. *Wekerle*, au asigurat de bunăvoința lor, pentru chestiunea polonă, pe principele *Radziwill*. Consiliul de stat, cum comunică *Kurjer Warszawski*, nu se mai întrunește până la mijlocul lui Septemvrie. —

Adaogem, că acest consiliu de stat polon are cu totul 108 membri, cu două partide: unul conservator, altul democrat. Între membrii consiliului sânt: 9 preoți romano-catolici (4 episcopi și 5 parohi), 2 superintendenți evanghelici și 1 rabin; clasa marilor proprietari este reprezentată prin 31 membri; micii proprietari și cei lipsiți de pământ au 11 reprezentanți; meseriași sânt 11, profesori 9, avocați 6, medici 3, pictori 1, zia-riști 4, manufacturieri 1, lucrători 1. Cealalți sânt funcționari, proprietari de case ș. a.

Episcopie maghiară gr.-orientală. Presa din capitala țării aduce știrea, că guvernul se ocupă cu ideea înființării unei episcopii greco-orientale maghiare, de care ar fi să se țină «cam cincizeci de mii de creștinoși greco-orientali unguri».

Planul viitoarei dieceze l-a pregătit Consiliul instrucțiunii publice din țară. Inițiativa, scriu aceleași foi, este încuviințată de ministrul de culte, contele *Ioan Zichy*.

FOIȘOARA

Cronică glumeață

Pușculița. — Unde-i caimacul? — Ar fura, dar n'are ce. — Haz.

La cancelaria regimentului au fost angajate două domnișoare: una cassieră, iar cealaltă la mașina de scris. La început, înconjurată de ofițeri tineri, spilcuiți, se simțeau bine; dar după câteva zile, plângând, au stat la «raport», înaintea d-lui maior. Plângerea pe scurt li-a fost, că ele fiind fete bine crescute, nu pot suferi înjurăturile, glumele cu două înțelesuri ale domnilor ofițeri, și prin urmare sânt nevoite să-și dea demisia.

Maiorul, după ce s'a socotit puțin, li-a spus foarte afabil, să fie în liniște, căci va pune capăt obiceiurilor de casarmă.

Așa a fost.

A doua zi a adunat pe toți ofițerii din cancelariile regimentului și vorbindu-le frumos li-a pus la inimă, că în fața d-soarelor să fie mai rezervați, apoi a dat ordin, că celce va înjura . . . și celelalte, e dator să arunce 20 fileri în pușculița ce se va pune pentru fondul văduvelor și al orfanilor, dar nu ca pedeapsă, ci drept memento.

Aceasta a fost în Mai.

Alaltăieri s'a deschis caseta. Resultat: — 735 coroane 60 fileri. (C. I.)

Se întâmplă la Cafeneaua Boulevard. Într'un domn bondoc. Se așează la masă, și după cum comandă, se anunță că este provincial, dar nu-i familiarizat cu obiceiurile de cafea, căci bătând în masă zice cătră chelner:

— Adă-mi, te rog, o cafea, dar să fie bună.

Chelnerul repetă: Da, mă rog, o cafea, — și apoi dispare.

Peste câteva minute aduce cafeaua, care o așează cu mare grabă înaintea oaspetelui.

Provincialul după ce se mai uită, soarbe din cafea, apoi strigă chelnerul:

— Acultă, dar caimacul unde-i?

Chelnerul, dela care de doi ani nimeni n'a întrebat așa ceva, îi răspunde într-o doară:

— Caimacul, mă rog, este — la fund. (După «P. N».)

Un țigan se prezintă odată la «supăr».

Ofițerul de serviciu, — un om mulțumit, — îl întreabă:

— Măi țigane, știi reglementul? de ce nu-ți tai pletele?

Țiganul, care a vorbit și cu «d'a hăi mai mari», răspunde fără să se sinchisească:

— Apoi de, «domnule hodnoj», de ce să le tai, dacă le pot duce?

Ofițerul continuă:

— Dar câți ruși ai omorât, țigane?

— Eu, ferească-mă Dumnezeu! De ce să omor, dacă și pe noi ne omoară alții cu foamea.

— Dar la furat te pricepi?

— Auleo, maică, pâne să fie!

— Ei, pentru treaba asta, aici n'o să prea ajungi închis, — zice zimbând ofițerul. (C. I.)

Intrecere. O doamnă povestește unica neînțelegere ce avusese cu bărbatul său, care în amintirea acestui incident casnic sădise în grădina lor o salcie plectoasă.

— Ce zici bărbate, — observă altă damă cătră soțul ei, — ce alee frumoasă de sălcii plectoase ne-am fi făcut noi!

Când se scumpește traiul. — S'a scumplit și postavul, e adevărat. Dar nu face nimic: Hainele, țin acum mai mult, fiindcă lipsește untura, și nu se mai fac pete de grăsime...

Cântece din război

I

Foaie verde lemn uscat,
Când au bătut doba 'n sat,
La bătae de plecat,
Am svărlit coasa în vânt
Ș'am pornit la drum cântând;
Lăsați mamă, lăsați tată,
Lăsați casa mea curată,
Lăsați frați, lăsați surori
Și plecați cu mare dor,
Lăsați mândra ca o floare
Și plecați cu mare jale,
Să-mi cat moartea pe hotare.
Am lăsat casa pustie
Ș'am plecat la bătlăie,
De-am luptat ziua și noaptea
Tot alături cu moartea.
Noi la foc mergeam cântând,
Plumbii veneau văjâind.
Am mers sute de voinici
Ș'am rămas cei mulți calici;
Dar câți au picat prin văi,
Dumnezeu știe de ei.

II

Frunză verde de pe tei,
Pe câmpul Galiției
Stau feciorii prăvăliți
Ca snopii înșiruiți,
Stau culcați, trântiți pe jos,
Ca snopii de grâu tufos.
Frunză verde de lemn strâmb,
Când eram în sat la câmp,
Auzeam fete cântând
Și feciorii șuerând.

Știrile războiului

Dela Haga se vestește:

Ziarul *Times* scrie, că evenimentele pe frontul apusean s'au desfășurat atât de mult, încât momentul decisiv este foarte apropiat. Rezistența germanilor însă devine tot mai puternică și mai vâjoasă. Astfel este întrebare, oare înțelegerea își va putea ajunge sau nu toate scopurile.

Seccolo publică știrea:

Generalul Foch, în raportul său către guvernul francez, exprimă nădejdea, că războiul se hotărăște în cursul anului acestuia.

Gazetele franceze anunță, de sine înțeles cu cel mai mare entuziasm, că armatele aliate au reușit să ocupe localitățile Bapaume, Noyon, Perrone și Comble. Noyon și Bapaume sânt total ruinate, mai ales prin focul german vărsat asupra trupelor engleze și franceze, care au intrat în aceste orașe. Se bucură mult francezii, deoarece prin reocuparea Noyonului a încetat primejdia ce amenința Parisul.

Journal du Peuple din Geneva află, că primministru francez Clémenceau s'a rugat de partidul socialist al camerei să-și amâne interpelarea, în afacerea păcii, până în Octomvrie, căci pe atunci soarta războiului va fi decisă.

Ziarul *N. Wiener Journal* comunică știrea — fără ca cenzura să se împotrivească — despre faptul, că unități mai mari de trupe austro-ungare se găsesc la frontul apusean, și anume la *Verdun*. Imprejurarea aceasta, cunoscută în Franța mai de mult timp, a produs acolo senzație și este viu comentată din partea presei.

Comunicatul oficial din 1 Septemvrie: Nici un eveniment însemnat pe frontul italian.

Pe frontul apusean: Intre Ypern și Labassé, prin cedarea dealului Kemmel în mâinile dușmanului, s'a scurtat frontul german. Luptele înverșunate se continuă, dar fără a se obține rezultate hotărâtoare.

Cum se împart ajutoarele de război

Un articol apărut în numărul 69 al ziarului nostru, deși publicat în interesul binelui obștesc, a făcut multă supărare la unii oameni.

În acest articol, scris de un preot, eră vorbă, în generalități, fără să se amintească nici un nume, de *nerегularități* comise din partea multor notari mai ales cu prilejul împărțirii ajutoarelor de război.

Eată câteva părți din ceea ce scrie acum, în aceeași materie, ziarul budapestan *Világ*, în numărul său din 23 August 1918, sub titlul *Hogy adják a hadisegélyt?*

«Comuna Vác-Szent-László nu este situată undeva pe la spatele lui Dumnezeu, ci aici în apropierea capitalei, în cercul Gödöllő. Și în aceasta comună femeile nu

Mă duceam ziua la coasă
În poiana cea frumoasă,
Toată ziua la cosit,
Sara 'n sat pe la iubit.

III

Ș'apoi foae de salvie,
Dar acum în cătanie
Doamne cine-mi cântă mie?
Că-mi cântă șrapnelele,
De-mi amărăsc zilele;
Că și la sfânta 'nviere
Pocnesc meru din șrapnele,
De gândești că lumea piere;
În loc de pască sfințită
Măncăm țără asvârlită.
Căci granatul unde pică
Piatra 'n munte se despică,
Pân' la nouri se ridică,
Când te-ajunge, te dumică.
Și șrapnelul când pocnește,
Cât cuprinde prăpădește.
Foisoară de pe culme,
Nu gândești că vă spun glume,
Că vă spun adevărat,
Cum în câmp noi am iernat;
Sedeam cu genunchii 'n tină
Și 'nghețam cu arma 'n mână,
Și pândeam câtră apus,
Doară va ieși vi'un rus,
Ori un rus, ori un cazac,
Să-i trimiț un plumb în cap.

V. N.

capătă ajutorul urcat de război ce li s'ar cuveni din *Noemvrie* anul trecut.

«Domnul notar M... este înrudit cu primpretorul dela Gödöllő, și din cauza aceasta a avut inima, curajul, să nu trimită autorităților chemate biletele trebuincioase pentru asemnarea ajutorului urcat de război. Biletele se găsesc încă tot la Vác-Szent-László, femeile nu capătă ajutorul urcat de război, ba dela 30 Iunie încoace nu mai capătă nici un fel de ajutor. Și, pentru că istoria să fie mai interesantă, domnul notar, în scopul de a-și restaura sănătatea zdruncinată, pleacă în concediu de trei luni, ear înlocuitorul său P... notarul dela Zsámbok, de altfel om de treabă, cu bună inimă, nu îndrăznește pentru toată lumea să se atingă de caosul, creat de domnul notar M... în afacerea ajutoarelor de război. Situația prin urmare este, că la Vác-Szent-László familiile celor plecați în campanie nici până astăzi nu și-au primit ajutorul urcat de război, cei s'ar cuveni din *Noemvrie* 1917, ear din 30 Iunie 1918 nu primesc nici un fel de ajutor, și au cele mai bune prospecte să nu primească ajutor alte trei luni de zile.

«În loc de ajutor capătă însă cu atât mai multe grobianități. Domnul notar li a tălmăcit de sute de ori, că ajutorul de război este un dar, să nu cuteze a face plângere împotriva lui; căci aceea care se va plânge, n'are să capete nimic. Dacă cineva își va deschide gura, va fi rău de dansa.

«Cine nu poate trăi, să se spânzure. Cine capătă, aceea capătă; cine nu capătă, poate să se boacească. Ar fi mai bine să se descopere o mașină, care să arunce afară femeile din primărie, când vin după ajutor. Acum este earbă, cine n'are de mâncare, poate merge la pască».

În același loc scrie *Világ*, că: Necazul, mizeria aceasta este generală. Ministrul de honvezi a promis, că va lua măsuri să se controleze în fiecare sat felul cum familiile celor plecați la luptă își primesc ajutoarele de război.*

Pentru orfelinat

Au contribuit următorii:

Petru Medesan, preot	Cor. 20—
Mărioara Medesan	20—
Vasile Groza, învățător	10—
Elisabeta Medesan	5—
dela mai mulți credincioși	60—
Biserica ort. rom.	10—

Bator (Fekete bator), Bihor, în August 1918. *Petru Medesan*, preot ort. rom.

* Părțile acestea, pe ungurește, sânt următoarele:

Vác-Szent-László község nincs is az isten háta mögött, hanem itt van a főváros közelében, a gödöllői járásban. És ebben a községben nem kapják az asszonyok a felemelt hadisegélyt, ami a mult esztendő novembere óta járna nekik. A jegyző ur — Molnár Géza — rokona a gödöllői főszolgabírónak és talán e miatt volt szíve, bátorsága ahhoz, hogy a felemelt hadisegélyt kiutalásához szükséges fejlapokat ne küldje fel az illetékes hatósághoz. A fejlapok még Vác-Szent-Lászlón vannak. Felemelt hadisegélyt nem kapnak az asszonyok, sőt június harmincadika óta semmi ilyen segélyt sem kapnak. És hogy a törvényt még citrább legyen, a jegyző ur most megy megrongált egészsége helyreállítására céljából három hónapi szabadságra és a helyettese Poós Lajos, zsámboki jegyző, aki különben derék, jószívű ember, a viláért sem mer belenyulni abba a káoszban, amit Molnár ur a hadisegélyek dolgában teremtett. A helyzet tehát az, hogy Vác-Szent-László a hadbavonultak családjai még sem kapták meg a felemelt hadisegélyt, ami 1917 november óta járna nekik, 1918 június 30-ika óta semmiféle segélyt nem kapnak és a legjobb kilátásuk annak arra, hogy még három hónapig nem kapnak segélyt.

Gorombaságot azonban annál bővebben kapnak segély helyett. A jegyző ur már százszor elmagyarázta nekik, hogy a hadisegély ajándék, ne merjenek panasza menni, mert aki panaszkodik, az semmit sem kap. Ha valaki kinyitja a száját, annak jaj lesz.

— Aki nem tud megélni, az felakaszt-hatja magát. Aki kap, az kap; aki nem kap, az sirva nézhet utána. Legjobb volna, ha valami gépet találnának ki, ami kirugdálna az asszonyokat a község házából, ha segélyért jönnek. Most már van fű, akinek nincs enivalója, mehet legelni...

De ez a nyomor, baj általános...

A honvédelmi miniszter megígérte, hogy minden faluban megnézeti, hogy pontosan megkapják-e a hadbavonultak hozzátartozói a hadisegélyt...

Inflațiunea notelor

Ministrul de finanțe al Austriei, baronul de *Wimmer*, a vorbit într-una din ultimele ședințe ale dietei austriace despre: inflațiunea aducă urcarea excepțională a emisiunii de bilete sau note.

Este o temă acută, ce interesează atât statele care poartă război, cât și statele neutrale. Toate cele expuse au fost foarte adevărate, și a sosit timpul, ca guvernele să se ocupe cât mai serios de această chestiune arzătoare.

Este cunoscut în general, că această inflațiune de note a fost produsă prin trebuința imensă de mărfuri și puteri de muncă pe timpul războiului. Toate magazinele de mărfuri au fost închise și puse în serviciul războiului, în forme cât mai deosebite.

Contravaloarea acestor stocuri de mărfuri a fost realizată prin emisiune de note. Magazinele închise acum nu se mai pot umplea și nici nu s'au mai putut umplea până acum. Astfel s'a iscat în ultimii ani o abundență în bani, cum nu s'a mai pomenit în istoria lumii. Lumea e plină peste tot de bani, mulțimea lor a produs o urcare imensă a prețurilor, — și se observă că și alte motive cu totul tot felurite au contribuit la urcarea prețurilor.

Terenul de circulațiune al valutei în coroane s'a lărgit și a involvat o mare necesitate de note. În timpul din urmă s'au ivit la populațiunea dela sate mai mult numărare, care l-au folosit cumpărând felurite articole în mărfuri sau agrare, însă cu prețuri fantastice. Reducându-se mulțimea mărfurilor puse la târg, iar căutarea lor fiind afară din cale mare, s'au urcat prețurile lor în mod extraordinar. Scumpirea lor a ajuns gradul cel mai înalt și dă cele mai serioase griji, că ce se va întâmpla cu clasa de mijloc. Această clasă se constituie din membrii cei mai prețioși în stat. Eșirile de bani ale ei sânt într-o deosebită disonanță cu marile prețuri ce este silită să plătească.

Ministrul de finanțe austriac a recomandat mai multe mijloace, pentru a putea țineă piept cu această augmentare de note.

Cu prim mijloc, a recomandat *imprumutarea*. Moderatiunea este de recomandat nu numai la economii particulare, ci și la administrațiunile civile și militare cât se poate mai rigurose. Introducându-se organizarea cerută s'ar putea crușa sume mari la cheltuieli pentru material și personale, atât la armată, cât și la autoritățile civile.

Ca al doilea mijloc, pentru a pune stavilă inflațiunei de note, recomandă *imprumutarea de război*. Mijlocul acesta este probat în fiecare jumătate de an. Ce se dă din averea națională pentru război, vine iarăși înapoi în mărfuri prin imprumutarea de război sau în așa numite efecte de stat.

Este aceasta o creație a omenimei care prin imprumutarea amortizabile împarte povara datoriilor pe mai mulți ani. Din acest motiv sânt mai bune imprumuturile pe mai mulți ani, decât cele pe termen, iar datoriile flotante ale statului se replătesc cu imprumuturi amortizabile.

Mai este de observat; că s'ar putea institui subscrieri în permanență pentru imprumuturile de război, ca să nu devină dintr'odată aglomerațiunea prea mare la subscriere.

Ca al treilea mijloc contra inflațiunii, domnul ministru de finanțe austriac recomandă *urcarea dărilor de război* și a altor *competențe* pentru mărirea venitelor statului. Acest mijloc este cel mai reușit, deoarece pretensiile particularilor pentru mărfuri și putere de muncă prestată se compensează fără bani prin pretensiunile ce le are statul. Spre acest scop este de luat în considerare în primul loc darea de câștig de război cu cheia de dare prohibitivă tinzând spre urcare. Și este drept că aceia cari au avut venite laterale extraordinare de război, să plătească din acestea statului 75 — 85 procente.

Darea de avere este un mijloc periculos, căci cu aceasta lovește în pământuri, mașini etc., și prin urmare în *producțiunea însăși*. Să se fixeze atât venit din dări, cât se poate acoperi plata cametelor dela datoriile de război. Stângerea datoriilor să se lase dării de venit mai mare, și să se împartă și pe alte generațiuni, deoarece cele actuale sânt mult apăsate nu numai trupestă și sufletește, ci și financiar.

Mai adaugem, că *favorizarea exportului și contingentarea consumului intern* nu puțin va aduce la început pentru ameliorarea valutei, și prin aceasta indirect ar pune stavilă inflațiunei de note, mărind puterea de cumpărare a banilor noștri. Același rezultat îl va aduce și producțiunea augmentată. Sânt de trebuință luarea de măsuri, ca în fiecare ram de producție, în in-

dustrie, comerț și agricultură să se mărească producția nu numai în vorbe, ci în realitate.

Vasile Gămblea.

Vorbirea

comisarului cons. Gh. Tulbure, rostită la deschiderea sinodului pentru alegerea de protopop în Beiuș.

Onorat sinod protopopesce!

În vremuri de grele patimi ne-am strâns astăzi în vechea noastră biserică din Beiuș. Reprezentanți ai preoților și ai satelor, din acest ținut cu frumoase amintiri istorice, a patra oară ați coborât din văi și dealuri și v'ați întrunit în acest centru cultural românesc, ca să vă împliniți o scumpă datorie față de biserică: să dați *Beiușului ortodox protopop*.

Biserica noastră are tradiții vechi și o organizație ideală. De tradițiile ei istorice este legată demnitatea și mândria noastră națională. Constituția noastră este o alcătuire fără păreche în lumea ortodoxiei. Autonomia bisericii este pentru noi eitatea cea sfântă, în care de o jumătate de veac ne adăpostim comorile sufletești. La marea plămădire a lui Șaguna ne place să privim ca la o statuă celebră. Sântem mândri și sântem jeloși de autonomia și de organizația atât de măeasă a bisericii noastre. Și orice vătămare adusă asupra drepturilor și așezămintelor noastre bisericești, orice tendință de a ne încălța libertatea de acțiune în biserică, noi o simțim în inima noastră.

Dar nu pot să nu fac o constatare și o mărturisire.

În admirabilul său studiu asupra lui Solon și Licurg, poetul german Schiller scoate la iveală superioritatea marelui legiuitor din Sparta față de înțeleptul său coleg atenian, Licurg a întrecut pe Solon. El nu s'a mulțumit să croiască numai legi aspre pentru spartani, ci avea grijă, ca cetățenii să fie și crescuți în spiritul legilor sale. *Să învețe din bună vreme, ca să iubească și să respecte legile.*

Noi încă am avut un Solon al bisericii. La toate prilejurile de sărbătoare ne prosternem adânc în fața umbrei lui Șaguna. Dar nu numai cu forme rituale și cu discursuri patetice își achită un popor datoriile de pietate. Sentimentul nostru de recunoștință îi lipsește nota pozitivă, îi lipsește caracterul educativ. Frumosele rânduri bisericești, create de Șaguna, poporul nostru nici astăzi nu le prea cunoaște, iar nouă preoților nu totdeauna ne place să le cinstim.

Gelozia, cu care privim la constituția noastră bisericească, pare a ne părăsi în momentul, când și nouă ni se cere să ne plecăm capul în fața rândurilor ei. În felul de cârmuire a vieții noastre bisericești avem prilejul dureros să surprindem adeseori rezoane greșite, atitudini de duplicitate, apariții bolnave și poticniri condamnabile. În vremea din urmă aproape la tot pasul ne izbir de moravuri bizantine, care zac ca niște rane deschise pe trupul sfânt al bisericii.

Nu este timpul și locul să trec în revistă petele de umbră de pe orizontul vieții bisericești. Faptul, că *Beiușul* este lăsat în văduvie 8 ani de zile, pradă frământărilor, care desbină sufletele, constituie o acuză la adresa duhului înstăpănit în administrația noastră bisericească. O probă palpabilă, că spiritul constituțional la noi nu este încă trecut în conștiința publică. Normele după care se îndrumă viața bisericească, nu se razimă totdeauna pe cea mai solidă temelie morală. Întimpinăm încă multe ideologii false, concepții stranie și înguste despre rostul bisericii, multe mentalități rudimentare și multă inconștiență în interpretarea datoriilor. Am avea trebuință de un mare Licurg, care să ne învețe să ne iubim biserică nu cu buzele, ci păzind cu sfințenie cinstea rândurilor ei și aducând or ce jertfă, pe care o reclamă existența și progresul ei. Pentru că *tubirea fără de jertfă moartă este.*

N'am intenția să vă desfășur cu prilejul acesta păreri despre rostul și chemarea protopopului ca factor în organismul bisericii noastre constituționale. Ar însemna să-mi repet o parte din vorbirea, care am ținut-o înainte cu câțiva ani la o altă alegere de protopop. Mi-am dezvoltat atunci o seamă de gânduri cu privire la chemarea protopopilor privită în lumina evoluției istorice. Și am scos la iveală atribuțiile sufletești, pe care le reclamă dela protopopi nu atât aparatul administrativ al bisericii, cât mai ales vremile și nevoile ei de astăzi.

Nu mă îndoiesc, că d'voastră vă dați seamă perfect de răspunderea morală împreună cu dreptul electoral, pe care astăzi vi-l exercitați. Nu mă îndoiesc, că

toți ați dori să alegeți pentru Beiuș un protopop, care să fie o podoabă a clerului. Permiteți-mi totuși să-mi logodesc dorințele mele subiective cu ale d-voastre și la preocupările d-voastre sufletești să asociez pe ale mele.

Este necontestat, că protopopul de mână al bisericii românești va trebui să fie mai pe sus de toate un spirit de propagandă, un apostol de cultură bisericească. El nu mai poate să rămână izolat în concepția îngustă a rostului său de «organ» administrativ și redus la sterpele îndatoriri ale «substernerii». El nu se poate mulțumi să rezolve numai câteva acte mărunte, să învârtă anumite afaceri economice sau operații financiare la cutare bancă de provincie. În mână protopopului nu se dau numai acte, protocoale și bani publici, ci mai pe sus de toate i se încredințează suflete. Suflete de păstori și suflete de credincioși. El n'are să fie deci un simplu «șef al cancelariilor» parohiale, ci are să fie un șef intelectual al tractului său. Un spirit îndrumător și reformator de conștiințe.

Aș dori ca noul protopop, care va veni în acest scaun văduvit, să fie înzestrat cu astfel de calități sufletești. Aș dori, ca el să aducă o concepție mai largă și mai avansată în interpretarea datoriei sale față de biserică. Să nu privească biserica de o simplă administrație. Să vadă într'însa un divin așezământ de cultură sufletească. Să creadă și să măturisească, că nu biserica este pentru noi, ci noi sântem pentru biserică și, că nu tractul este al său, ci el este al tractului.

Biserica noastră trece prin clipe de grea încercare și de grea răspundere. Mai mult decât oricând ea are astăzi nevoie de caractere, de oameni întregi și neprihăniți. Războiul actual nu este un simplu pârjol mistuitor, cum se pare. Pe lângă războiul cu armele reci, asistăm la un mare război de idei. Acest război nu săvârșește numai operă de distrugere, ci și operă de reînnoire și de purificare în domeniul vieții morale și intelectuale. Ideile conducătoare ale vremii, ce străbătem, pe lângă uriașele schimbări, care le vor aduce pe terenul vieții sociale, vor așeza biserica în fața multor probleme nouă, care vor trebui rezolvite. Ea are nevoie prin urmare de spirite creatoare și înțeleghătoare, de oameni cu mâni curate și cu suflet curat, cari să aducă aer proaspăt în atmosfera vieții bisericești. Negustorii de cele sfinte n'au loc în templul lui Cristos, vânzătorii de trebșoare n'au loc pe moșia sufletească a neamului!

Beiușul este un vechi focal de cultură națională. Biserica soră adăpostește aici școli superioare cu dascăli învățați. Protopopul nostru din Beiuș, prin înșasă poziția lui, trebuie să fie un factor viu și hotărâtor în procesul de civilizație al neamului nostru din aceste părți. El trebuie să fie o personalitate distinsă, cu inimă de tată pentru tinerime, a cărui figură și ale cărui cuvinte să se îndepărtească adânc în sufletele generațiilor, cari își fac educația în școlile de aici. Un birocrat sterp, un gospodar mărunț, o individualitate spălăcită și lipsită de avânturi sufletești nu poate săvârși operă de cultură. Iar protopopul, care n'a contribuit cu nimic la progresul cultural al neamului său, care n'a înălțat școli pentru popor și n'a fost în stare să îndrume și să îmbogățească viața sufletească a preoților și a dascăliilor satești, înzadar «a pontificat» o viață întreagă. Pentru că preotul nu este numai al patrafirului. Mai mult decât al patrafirului el trebuie să fie al amvonului, al școlii și al vieții publice.

Iată conturile, în care mi se zugrăvește icoana protopopului de mână al bisericii românești. Aș dori ca Beiușul, după atâtea așteptare, să-și capete în viitor protopop nu un șef administrativ al tractului, croit după vechiul tipic, ci un adevărat intelectual și un spirit superior, care să-și desemneze o nouă linie de conduită în interpretarea datorințelor legate de rostul său bisericesc, în sfârșit un preot din creștet până'n tălpi, care să simtă în sufletul său pornirea superioară, care cheamă către ideal.

Biserica este o cetate sfântă, care se înalță sus, pe colina înflorită a credințelor religioase. La altarul ei pot să se înalțe gânduri și rugăciuni, dar nu se iertă să străbată valurile turburi ale patimilor omenesti. Afară de zidurile bisericii lupta pentru trai, legăturile de sânge ori de prietenie, diferite principii sau norme de viață ne pot separa și ne pot grupa chiar în partide. Când intrăm însă în biserică, toate trebuie să le lăpădam, cum își lasă musulmanul pantofii la ușa geamiei. Aici toți trebuie să fim una, după cum una sfântă sobornicească și apostolică este biserica și legea la care ne închinăm.

Vrând să vă achitați cu cinste și cu

demnitate de mandatul ce ați primit, lăpădați deci pentru moment toate sentimentele și afectele, care vă separă în proza vieții. Ridicați-vă la înălțimea convingerii curate și vă apropiați de urnă cu credința și cu evlavia, cu care s'apropie românul de sfintele taine.

Incredințat din partea Venerabilului nostru Consistor cu conducerea actului alegerii de protopop, cu bucurie vă împărtășesc salutul apostolesc al autorității superioare și binecuvântarea iubitelui nostru vicar episcopesc. Rugând în fine și dela locul acesta pe Mângăitorul Duh al adevărului să ne străbată sufletele și să ne povățuească la lucrarea ce avem să săvârșim, declar sinodul protopopesc electoral deschis.

Știrile zilei

Impăratul Wilhelm la regele bulgar. Din Berlin se anunță: Impăratul Wilhelm a vizitat în 29 August pe regele bulgar Ferdinand la băile dela Nauheim. Intrevederea aceasta a suveranilor este întregirea consfătuirilor pline de încredere, petrecute nu de mult la cartierul general între împăratul Wilhelm și monarhul Carol. Întâlnirea suveranilor la Nauheim este o nouă legătură prețioasă a politicii noastre de alianță nestrămutată.

Câți copii pot fi într-o clasă? Ministerul de culte și instrucțiune publică a publicat în zilele acestea o ordonanță, în temeiul căreia în anul școlar 1918/19 în singuraticile clase ale școlilor secundare pentru elevi, numărul acestora nu poate trece peste 68, iar în cele pentru eleve numărul maximal este 45.

Taxele de primire în școlile medii. Ministrul de culte și instrucțiune publică a stabilit taxa de înscriere în școlile medii de stat cu suma de 20 coroane. Taxa aceasta se plătește cu începerea anului școlar 1918/19.

Distincție. Căpitanul *Alexandru Pop*, din reg. de inf. nr. 31, este distins cu ordinul Leopold pentru vitejie militară dovedită în luptele dela Assiago.

Nu se mai pot trimite telegrame de felicitare și condolare. În Monitorul oficial a apărut ordonanță, în temeiul căreia cu începere din 1 Septembrie nu se mai pot da telegrame de felicitare, condolență, aderență etc. De aici înainte, între orele 4 după amiază până dimineața la orele 7, se primesc la oficiile poștale numai telegrame urgente, pentru care se plătește taxă întreită. Telegramele pentru ziare fac excepție. Scrisorile particulare nu pot fi mai grele de 250 grame.

Declarațiunile unui ministru german. — Secretarul de Stat al ministerului coloniilor, *Dr. Solf*, a ținut de curând la Asociația germană din Berlin, o cuvântare către reprezentanții presei germane.

Secretarul de stat a protestat împotriva afirmației exraordinare a lui Balfour, că intervenția germană în Finlanda a avut de scop să facă Finlanda dependentă de Germania.

Secretarul de stat a respins invinuirea, că Germania a constrâns Polonia și Ucraina de a intra în serviciul armatei, care luptă împotriva dușmanilor Germaniei, cum a făcut dimpotrivă Anglia cu Grecia.

Dr. Solf a spus:

«Niciun singur soldat din aceste țări n'a fost silit să intre în serviciul militar pentru cauza Germaniei. În acușările sale împotriva politicii Germaniei față de România, Anglia joacă rolul hoțului care strigă: «Puneți mâna pe hoț!» Soarta României ar fi fost desigur mult mai bună, dacă Anglia nu ar fi abătut-o din calea sănătoasei sale tradiții».

Dr. Solf a constatat apoi, că presa românească a accentuat, mai cu deosebire în ultimele zile, că alegerile pentru parlamentul actual s'au făcut în perfectă ordine și fără influență germană.

Dr. Solf și-a exprimat recunoștința față de presa germană, care s'a dovedit în timpul războiului ca o adevărată educatoare a poporului, întărind cunoștințele coloniale ale poporului german.

Urmașul banului croat. Se anunță din Budapesta, că banul croat Mihailovich are să fie dispensat din postul de până acum. Urmașul său va fi *Ivan Skerietz*.

Chestia comitatelor în ministerul de interne. Se anunță din Budapesta, că în ministerul de interne s'au ținut mai multe

consfătuiri în chestia împărțirii nouă a comitatelor. E vorba că prin împărțirea cea nouă, cele 31 comitate cu majoritate de naționalități să se reducă la 7. În cursul anchetei s'a desbătut și afacerea împărțirii comitatelor ardeleni. Împărțirea acestora e plănuită astfel, ca să rămână numai 5 comitate mari.

Funcționari desculți. Patru funcționari ai tribunalului dela Szabadka au anunțat zilele acestea prezidentului dela tribunal, că nu pot să mai meargă în birou, fiindcă li-au căzut încălțămintele din picioare și nu pot umbla desculți.

Taxele notarilor publici. Monitorul oficial din 30 August c. publică o ordonanță a ministrului de justiție, în temeiul căreia taxele notarilor publici se urcă conform scumpetei actuale.

Ordonanța pentru haine. Se vestește, că va apărea ordonanță ministerială cu privire la îmbrăcăminte. După intrarea în vigoare a ordonanței, negustorul de postav poate să-și vândă materialul numai croitorului. De fiecare costum nou trebuie să se dea un costum vechi. Ordonanța regulează și negoțul cu hainele purtate, și dispune obligativitatea anunțării hainelor. Se stabilește felul hainelor și cantitatea materialului, care poate fi întrebuințat la un costum. Fabricile de postav pot vinde materialul cu concesiunea unei comisuni. Prețurile asemenea vor fi stabilite, iar hainele gata vor fi ținute în evidență.

Comitetul Societății pentru cultura și literatura română din Bucovina a hotărât redeschiderea internatului de băieți români din Cernăuți cu ziua de 15 Septembrie a. c. Sânt admiși 50 de elevi cu conduită bună, progres în studii, sănătoși și diligenti. Taxele lunare variază între 20—100 coroane; vîptul de acasă.

Sânt 10 locuri gratuite.

Ziařiști în grevă. În Arad au declarat grevă gazetarii foilor cotidiene, din motivul că proprietarii de ziare au refuzat acordarea de salare potrivite cu scumpetea traiului de astăzi. Ziarele aradane apar totuși, fiindcă s'au găsit câțiva înși, cari s'au oferit să le redacteze, fără să fie ziařiști de profesiune. Greva durează.

Ordul sf. Vasile și biserica ruteană. Monahii bisericii gr. cat. rutene din Ungaria aparțin ordinului sfântului Vasile. Monahii ruteni formează o ramură a ordinului baziliani, care și azi joacă rol mare în biserica ortodoxă răsăriteană. În cea ruteană rolul mare al călugărilor sf. Vasile s'a redus. În zilele trecute s'a ținut la Ungvár adunare capitulară, sub conducerea episcopului gr. catolic Antoniu Papp. Intrând în vigoare noul cod de canoane al bisericii romano-catolice, ordul sf. Vasile al rutenilor voiește să-și reformeze starea prin luarea unor legături mai strânse cu Roma. Adunarea capitulară a enunțat, că întru reformarea ordinului se va lua de bază ordul iezuiților din Ungaria. Ziarele maghiare scriu în legătură cu aceasta, că reforma va fi de mare însemnătate și din punct de vedere național, și printr'însa se va începe o muncă culturală națională între ruteni din patrie.

Redactor nou. Editorul Carol Danzer al ziarului Danzers Armeezeitung anunță cetitorilor săi, că ziarul acesta a fost primit cu neîncredere în cercurile maghiare. De aceea începând cu 1 Septembrie editorul se retrage dela postul său. Redactorul foii o va lua maiorul Victor Hueber.

Leipziger Neueste Nachrichten. Ministerul nostru de comerț a oprit de pe teritoriul țării coroanei ungare ziarul Leipziger Neueste Nachrichten.

Mănăstirile din Basarabia. Consistorul din Chișinău a emis o ordonanță, care dispune, că în mănăstirile din Basarabia să se slujească numai moldovenește și toți egumenii să fie moldoveni.

Societatea mamei în Franța. Mamele franceze, al căror fiu a căzut în război, s'au întrunit formând o societate. Până acum fac parte din societatea aceasta două sute de mii de mame franceze.

Urcarea dărei de câștig în America. Se telegrafează din Bern în 26 August a. c.: Nouvelle Correspondence din Washington scrie: Comisiunea financiară a parlamentului a primit propunerea secretarului de stat la departamentul de finanțe Mac Adoo, ca să se pună 80% dare de câștig. Se poate însă socoti la anumite cazuri 10% mai puțin. Statul va încasa din darea aceasta 4 miliarde dolari. (V. G.)

Teatru cinematograf. Apollo, Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth.

Marti, în 3 Septembrie: *Ultima reprezentare de gală a circuitului Wolfson*, dramă senzatională în 5 acte.

Mercuri și Joi: Film interesant cu *Henny Porten*.

La fiecare din reprezentații se dau frumoase suplimente de vederi în natură și scene umoristice.

Inceputul la: 7 și 9 ore seara

Mulțămită

Primim următoarele:

Un grup de soldați români de pe frontul italian, la inițiativa caporalului Ioan Hălălai, din comuna Băcia, în scopul fondului altarului pentru înfrumusețarea bisericii din această comună, a contribuit conform listei de mai jos, suma de 130 coroane, care s'a depus la banca «Decebal» din Deva. Binevoitorilor dăruitori li se aduce mulțumita cea mai călduroasă. Băcia, în August 1918. *Ioan Stângu*, preot ort. rom.

Lista contribuitorilor or este următoarea:

1. Ieronim Guga, sergent, Bățalar K.	5
2. Ioan Hălălai, caporal (pentru dăruitul și soția) Băcia	21
3. Dum. Grăviloni, frunțaș Bucova	5
4. Lazar Vișa, Ocașul Mare	3
5. Iacob Bulbucan, Vințul de jos	5
6. Aron German, Dealul Mare	2
7. Avram Pădurean, Buituri	4
8. Pavel Bonta, Balomir	2
9. Toma Drăgan, Plugova (Bănat)	2
10. Petru Grunca, Fofeldea	2
11. Ioan Gruian, Hăpriea	2
12. Iosif Pareu, Balșa	2
13. Simeon Cazan, Mada	2
14. Vasile Băciă, Orlat	2
15. Ioan Hinn, Ruși (com. Sibiu)	1
16. Moise Bana, Sibila	2
17. Ioan Cataramba, Rachita	1
18. Vasile Tancia, Luncani	2
19. Ioan Nistor, Țințoș	2
20. Ilie Calin, Săcădat	2
21. Nistor Manea, Nadibară	2
22. Dănilă Dregan, Petros	2
23. Ioan Dobrotă, Cornățal	2
24. Dumitru Ban, Poarna	2
25. Vasile Sanea, Slimnic	2
26. Ioan Stângu, Blăjeni	2
27. Dan Hârta, Ohaba Ponorului	2
28. Nicolae Todea, Balșa	2
29. Ioan Afrapt, Săscior	1
30. Romul Stefan, Șugag	4
31. Dumitru Șuba, Tătarești	2
32. Ioan Tat, Păcliaș	2
33. Aurel Birău, Slimnic	5
34. Nicolae Pascu, Boholt	1
35. Nicolae Banta, Măceu	2
36. Precup Frâncu, Porumbacul de sus	2
37. Toader Futac, Boiul Mare	2
38. Gerasim Jurj, Bulzești	2
39. Iosif Morariu, Cârța	2
40. Nicolae Grădina, Ribita	2
41. Afton Hanăș, Curechi	2
42. Milion Lascu, Godinești	1
43. Ioan Chițu, Predeal	3
44. Moise Inășai, Vale S.	1
45. Noe Vărvesc, Băutari	3
46. Pavel Blaga, Pianul de sus	4
47. Petru Țif, Coziea	2
48. George Murășan, Coziea	2

Suma: 130

Poșta de tabără (Feldpost) 397, la 11 August 1918. Caporal *Ioan Hălălai*.

Posta redacției

Dlul I. D. 487. Nu cantitatea, ci calitatea este hotărâtoare. Se va publica numai în felul de până acum, sau de loc. Cele promise se primesc.

QMSXYKZLMXVZ

nu înțelegem

pentru ce sânt frumoase unele dame; dar vom înțelege, îndată ce aflăm că întrebuințează pudră-Diana și cremă-Diana.

Prețurile:

Doză de probă. 3— K
Doză mare 6— K

De vânzare pretutindeni!

Nr. 231/1918 prot.

(210) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de cl. I Gălgău, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Concurenții au a-și așterne rugărilor concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, indicat mai sus, și a se prezenta, — cu observarea dispozițiilor regulamentului parohial, — în vre-o Duminică ori sărbătoare la biserica parohială spre a cânta, predica și eventual a liturgisi.

Deș, la 7 August 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. român al tractului Deș, în conțelegere cu comitetul parohial.

Teodor Herman,
protopop.

Nr. 421/918

(211) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa III Carburar, (Kövérfűrd) din protopresbiteratul Cetății-de-peatră, pe lângă nepuținciosul paroh Ioan Ciocoș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt jumătate din venitele din parohie, statorite în coala B de congrua.

Concurenții să-și înainteze petițiile instruite cu toate documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, și pe lângă observarea restricțiilor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii să se prezinte în biserica din Carburar spre a se afirma ca concurenți.

Lăpușul-unguresc (Magyarlápös), la 2/15 August 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Cetatea-de-peatră, în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 284/1918

(212) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II Hălchiu, protopresbiteratul Brașov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite cu documentele prescise la subsemnatul oficiu în termenul arătat și să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică, cu prealabila încunoștințare a subscrisului, spre a oficia, cânta, sau predica.

Brașov, la 20 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Brașov, în conțelegere cu comitetul parohial.

V. Sfetea,
adm. prot.

Nr. 285/1918

(213) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Almașul mare-Suseni, devenită vacantă prin moartea parohului Ștefan Onea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post, sânt cele fasonate în coala B. pentru congrua, având văduva fostului paroh drept la jumătate din ele, până la împlinirea anului dela moartea soțului ei.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar reflectanții, cu știrea protopopului, să se prezinte la biserică în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu (Algyógy), la 30 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici,
protopop.

Redactor responsabil Dr. Gheorghe Comșa.

Nr. 124/1918

(216) 1—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea catedrelor vacante la școalele centrale rom. gr.-cr. din Brașov se publică concurs cu termen până la 31 August st. v. 1918.

a) *La gimnaziu și școala reală*

sânt libere următoarele catedre:

1. Română-Maghiară.
2. Română-Germană.
3. Istorie-Latină.
4. Franceză-Germană.

La catedrele de limbi se admite și altă combinațiune.

b) *La școala comercială*

1. Matematică-Aritmetică comercială-Fizică.

Concurenții vor înainta petițiile la Eforia școlară însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, care să dovedească că și de prezent sânt români de religia gr.-or.
2. Atestat de moralitate și conduită politică.
3. Certificat medical, că sânt deplin sănătoși.

4. Revers, că se vor supune întru toate legilor și dispozițiilor forurilor noastre bisericești și școlare și regulamentelor în vigoare prezente și viitoare și se obligă a propune la orice școală de sub administrațiunea Eforiei.

5. La concursurile de profesori gimnaziali vor alătura diploma de profesori cerută de art. de lege XXX din 1883, sau cel puțin certificat despre examenul fundamental.

6. La concursul pentru școala comercială se va alătura certificat de calificățiune, conform regulamentului ministerial emis cu ordinul Nr. 44001 din 20 Aug. 1895 sau altă calificățiune corespunzătoare. Beneficiile împreună cu aceste posturi sânt:

Pentru profesori 2400 cor. salar fundamental, adăsurii cvinvenale de câte 200 cor. și indemnizarea de cvartir după normele statului, dela care va mai primi și întregire de salar corespunzătoare și la timpul său penziune.

Remunerațiunea profesorilor suplinitori se hotărăște special din caz în caz.

Eventuale dorințe ale concurenților pot fi luate în considerare numai dacă sânt arătate în petițiunea de concurs.

Brașov, la 15/28 August 1918.

Dr. Eugen Mețianu, **Arseniu Vlaicu,**
prezident. secretar.

„ARDELEANA“

instituit de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

Concurs

La «Ardeleana» în Orăștie află imediat aplicare în mod provizor un funcționar, care e introdus în toți ramii de bancă. Reflectanții să-și înainteze ofertele însoțite de atestate școlare și de praxă în copie simplă, arătându-și pretențiile de salar. Intrucât cel ales e necesar, poate beneficia de cvartir, lemne și luminat în natură.

Orăștie, la 18 August 1918.

(215) 1—1

Direcțiunea.

Nr. 6418 Epitr. 1918.

(217) 1—1

Publicațiune

Martii în 11/24 Septemvrie a. c. se vor vinde patru buți mari de câte 2000 vedre.

Vânzarea se va face în curtea reședinței arhiepiscopicești din Strada Măcelarilor Nr. 32. Prețul oferit, ori pentru toate buțile deodată, ori pentru fiecare separat, este a se achita imediat.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat epitropesc, ținută la 11/24 August.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 250/1918

(214) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Poșaga-de-jos, din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă în urma răposării parohului Vasile Rusdea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, cu restricția însă a §-lui 26 din regul. pentru parohii, care asigură venitul de jumătate din parohie pe timp de un an văduvei preotese și orfanilor minori ai parohului.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele prescise, sânt a se înainta în termenul fixat subsemnatului oficiu protopresbiteral, iar concurenții, — cu reservele din § 33 al regulamentului, — se pot prezenta și în comună pentru a cânta, resp. a oficia și cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Ofenbaia (Aranyosbánya), la 9 August 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Lupșa, în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Gan,
protopop.

Nr. 408/1918 prototop.

(204) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățator sau învățătoare la școala confesională ort. română din Zernești se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest se vor plăti de către epitropia parohială conform dispozițiilor art. de lege XVI. din 1913; gradațiile personale le vor primi după anii serviți la această școală.

Cvartir va avea noul ales în edificiul școlar; lemnele de foc trebuincioase în natură; relut de grădină 20 coroane; va fi îndatorat a forma cor bisericesc și a conduce regulat copiii la biserică în Duminică și sărbători.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze petițiile instruite cu toate documentele de lipsă oficiului protopopesc ort. rom. din Zernești în termenul sus indicat, și li se dă voie a se prezenta și în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Zernești, din ședința comitetului parohial, ținută la 29/11 Iulie 1918.

Ioan Dan m. p., Ștefan Garoiu m. p.,
președinte. notar.

Văzut:

Zernești, în 3 August 1918.

Ioan Dan,
adm. prot., prot. on.

Nr. 479/918 protop.

(206) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de învățator la școala confesională gr. or. rom. din Șulumberg, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1. 1200 cor. salar fundamental plătit în rate lunare anticipative din repartii dela popor.
2. Locuință în natură în edificiul școlii.
3. 5 stângeni de lemne de foc, aduse în curtea școlii, socotite în 150 cor.
4. Grădina, prescisa de lege, în natură.

5. Gradațiunile legale, socotite dela data funcționării la școala noastră.

Învățătorul ales este obligat, pe lângă instruirea elevilor de toate zilele și de repetiție, a prevedea în Duminică și sărbători cu elevii cântările liturgice în biserică, a ține catehizație cu tinerimea și a forma cu ea cor, pentru care va fi deosebit remunerat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă rugărilor instruite conform legii în vigoare oficiului protopresbiteral în Agnita în termenul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Șulumberg, din ședința comitetului parohial, ținută la 6/19 August 1918.

Emil Păcală,
paroh preș.

Ioan Știrbeșiu,
notar.

Văzut:

J. Muntean,
protopop.

Ad. Nr. pp. 600/1918.

(208) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa II. Călian, prin aceasta se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, sânt a se înainta subsemnatului oficiu în termenul prescrist, iar concurenții, — cu observarea dispozițiilor din Regulamentul pentru parohii, — sânt poștiți a se prezenta la biserică, în vre-o Duminică sau sărbătoare, ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Cluj, la 4 August 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu,
protopop.

Nr. 85/1918.

(209) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului al II-lea, nou sistemizat, de învățătoare la școala confesională rom. din Balșa, prin aceasta se publică nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Cu postul acesta sânt împreunate următoarele beneficii:

- a) salar fundamental dela parohie 100 coroane;
- b) relut de cvartir 240 coroane;
- c) relut de grădină 20 coroane;
- d) restul de salar dela 100 cor. în sus, e votat dela stat sub Nr. 25,735/1915 VII, se va asemna pe baza documentelor învățătoarei care va fi aleasă.

La alte îndatoriri parohia nu se obligă. Se cere ca învățătoarea să poseadă bine limba maghiară în vorbire și în scris, pentru a nu fi excepționată la asemnarea salariului dela stat. — Să propună lucrul de mână dela clasa II în sus.

Reflectantele să se prezinte în comună înainte de alegere, pentru a se face cunoscute.

Cererile de concurs să se înainteze oficiului protopresbiteral ort. român din Geoagiu—Algyógy, în termiul deschis. Balșa, 5/18 August 1918.

Din ședința comitetului parohial ca scaun școlar.

N. Todea m. p.,
președinte.

N. Nan m. p.,
notar.

Nr. 294/1918. Vidi:

Ioan Popovici,
protopop.

Nr. 722/1918.

(205) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor de învățători la școalele noastre confesionale din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Bărâi**, cu salar de 1200 cor. solvite în rate 3 lunare anticipative din granarul bisericii, cvartir în edificiul școlii și grădină de legume.
2. **Bedăciu**, cu salar de 1000 cor. dela popor, cvartir liber în edificiul școlii, 20 cor. relut pentru grădină și eventuala întregire dela stat.
3. **Butene**, cu salar de 1200 cor., din care 800 cor. dela popor și 400 cor. dela stat, cvartir liber în edificiul școlii și grădină de legume, 2 stângeni de lemne, din care se va încălzi și sala de învățământ.
4. **Rogojel**, 800 cor. dela popor, 200 cor. dela Veneratul Consistor, cvartir liber în edificiul școlii cu grădină de legume și lemne de foc.
5. **Sebașul—mare**, al doilea post de învățator, cu salar de 300 cor. dela popor, 300 cor. ajutor dela Veneratul Consistor, iar restul dela stat, relut de cvartir pentru învățătorul căsătorit 200 cor., pentru necăsătorit 50 cor. și 20 cor. relut de grădină.

Petițiunile de concurs, instruite cu documentele prescise, să se înainteze subsemnatului în termenul sus indicat.

Cluj, la 7 August 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu,
protopop.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.